

ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਭੁਲਿਆ
ਵਿਆਪਨਿ ਸਭੇ ਰੋਗ ।

(અંગ-૧૩૫)

ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਯਾਦ ਭੁਲਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ
ਅਨੇਕਾਂ ਦੁੱਖ-ਕਲੋਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ।

ਸੀਤਾ ਮਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ
ਰਾਮ ਕਾ ਨਾਮ ਅਪੂਰਾ ਹੈ.....

ਅਯੁਧਿਆ ਦੇ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਲਲਾ ਦੇ
ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਦ ਰਾਮ-ਮਈ ਹੋਏ ਭਾਰਤ
ਦੀ ਛਵੀ ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ
ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ 22
ਜਨਵਰੀ ਦਾ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ
ਯੁੱਗ-ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਜੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ
ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਪਛਾਣ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਸੀ ਹੁਣ ਫਿਰ
ਉਸੇ ਪਛਾਣ ਨਾਲ ਉਦੇਸ਼ਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਏਨਾਂ
ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ
ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀ
ਰਾਮ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਅਧੂਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ
ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹੁਣ
ਤੱਕ “ਜੈ ਸੀਆ ਰਾਮ” ਦਾ ਜੈਕਾਰਾ ਹਰ ਪਾਸੇ
ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਅਯੁਧਿਆ ਦੀ ਪਾਵਨ
ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ
ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦਾ? ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ
ਆਸਥਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬੁੱਧੀ ਜੀਵੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ
ਹੈ ਕਿ ਰਾਮਾਇਣ ਦੀ ਰੁਹੇ-ਰਵਾਂ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਹਨ।
ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੀਤਾ ਦਾ
ਆਪਨਾਨੁ ਨਾ ਹੰਦਾ ਤਾਂ ਨਾ ਤਾਵਣ ਨੰ ਕੋਈ

ਜਾਣਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਮ ਦੇ ਭਗਵਾਨ ਰੂਪੀ ਦਰਸ਼ਣ ਸਾਨੂੰ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੇ। ਏਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਸ਼ੀ ਬਾਲਮੀਕੀ ਵੀ ਰਮਾਇਣ ਨਾ ਲਿਖਦੇ। ਯਾਨੀ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਹੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਰਾਮ ਇਕ ਰਾਜਾ ਤੋਂ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਫਿਰ ਅਯੁਧਿਆ ਦੇ ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਸੀਤਾ ਮਾਤਾ ਦੀ ਗੈਰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਿਉਂ? ਮਮਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਆਰਐਸਐਸ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਗੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਚਿਹਰਾ ਬੇਨਕਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਰਾਧਾ-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ-ਪਾਰਵਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਸੀਤਾ-ਰਾਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਮਮਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੰਘ ਨਵਾਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਗਵਾਰ ਗੁਜ਼ਰੇ ਪਰ ਜੋ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਦਰਗੁਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸੰਘ ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਗੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਰਾਜ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਜਿੰਨੇ ਆਸਵੰਦ ਹਨ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਯਾਨੀ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਕਰਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸਾਰਬਕਤਾ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਰਸਾਈ ਨਹੀਂ। ਜਿਥੇ ਇੱਕੋ ਸੋਚ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਦੂਜੀ ਸੋਚ ਲਈ ਕੋਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਖੋਹਲਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ। ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀ ਇਕੋ ਸੋਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਭਾਗਵਤ ਅਤੇ ਮੌਦੀ ਜਿਸ ਉੱਚੇ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਦੀ ਡਗਰ ਉੱਪਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸ਼ੁਭ ਸਮਾਚਾਰ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਦੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਅਰਥ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਇਕ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਥੋਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਿਆਲ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਹਿਨੀਅਤ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਲਦਸਤੇ ਵਿੱਚ ਸਜਾਏ ਫੁੱਲ ਘਰ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਵਧਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੁਧਿਆ ਦੇ ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਰਾਮਲਲਾ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਦੇਸ਼ ਰਾਮ-ਮਈ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਦੌਰਾਨ ਜੇ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬਦਲ ਲਵੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਸਲ ਮਾਇਨੇ ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਰਾਜ

ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦਾ ਸੱਚ

ਸਰਕਾਰ ਅਪਣਾ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਜਾਡਾ ਪਾ। ਦੇ ਮਪਾਂਡੰ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸੱਬੰਧੀ ਜੀ ਡੀ ਪੀ। ਵਿੱਚ ਭਵਿੱਖੀ ਦਾ ਅਵੇਂ ਦਿਖਾਕੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਮਪਾਂਡੰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਪੁਰ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਇੱਕੋ ਮਪਾਂਡੰ ਇੱਕ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਮਪਾਂਡੰ ਵੀ ਨਾਮੀਨਲ ਜੀ ਡੀ ਪੀ। ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਜੀ ਡੀ ਪੀ। ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਭਾਵ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਹਿਗ੍ਰਾਈ ਨੂੰ ਅਡੈਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਅਸਲ ਜੀ ਡੀ ਪੀ। ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਖਾਇਆ ਵਿਕਾਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮਪਾਂਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਵੀ ਇਕ ਹੋਰ ਮਪਾਂਡੰ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੁਲ ਘੱਗਰਲੂ ਪੇਦਾਵਾਰ (ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ.) ਨੂੰ ਕੁਲ ਆਬਾਦੀ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਰਾਹੀਂ ਹਾਸ਼ਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੱਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਔਸਤ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। 2023 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪੱਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ 2612 ਡਾਲਰ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ 195 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਥਾਨ 143 ਵਾਂ ਹੈ। ਅਮੀਰਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ 30 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ, ਜਾਪਾਨ ਦੀ 17 ਗੁਣਾ, ਸਰਮਨੀ ਦੀ 21 ਗੁਣਾ, ਚੀਨ ਦੀ 5.5 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਥਾਨ 33ਵਾਂ ਹੈ। ਸਿਗਾਪੁਰ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੱਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 32 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਂਡੋਨੇਸ਼ੀਆਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਾਂਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਪੱਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਉਪਰ 3800 ਡਾਲਰ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਇਹੋ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਔਸਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਹਿੱਸਾ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਬੇਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਔਸਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ 60 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ 22 ਕਰੋੜ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਨ ਦੇਸ਼ ਭਾਵ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਦੌਲਤ 'ਚ ਵੱਡੇ ਪਾਂਚੇ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 22 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ 41 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਿਰਫ 13 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਤੇ ਗਲ ਕਹ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰਲਾ ਅਮੀਰ ਰਿੱਸਾ ਜ਼ਿਸ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਭਾਰਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮਹਿਸੂਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥੇ ਦੇ ਬਲਬੁਤ ਹੀ 5 ਟਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਭਾਵੇਂ ਜਲਦੀ ਹੀ 5 ਟਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼ਰ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਸਲੀ ਪਵੇਂਗਾ। 80 ਕਰੋੜ ਭਾਰਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਭੁੱਖਮਰੀ ਨੂੰ ਦੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੁਰਾਕ ਅਨਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ 2023 ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭੁੱਖਮਾਨ ਅੰਕੜੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ 107ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਚ ਵਿਕਾਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਲਾਭ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਪੁੱਛਣ ਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵੱਡੀ ਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਬੇਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬੇਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ 25 ਸਾਲ ਦੇ ਗੈਜ਼ੇਟਰੀ ਦੀ ਦਰ 42 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਕਲ ਨਾਲ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਾਬੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ 93 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਗਰੀਂਠ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਮੇਡੀਨ ਨੌਕਰੀ ਖੁਸ਼ਣ ਤੱਤ ਨਿਖਾਰ੍ਹ ਉਪਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਜਨ ਸੰਖਿਅਤ ਹੈ ਅਤੇ 2050 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ ਸਨਿਹਿਤ ਅਵਸਰ ਦਾ ਲਾਭ ਜੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਸਮੇਤ ਉਪਰਲੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੋਧੇ ਤੋਂ ਚੱਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੀਤੀ ਉਪਰ ਚੱਲਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸਕਦਾ। ਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਚੇ ਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਰਾਹੀਂ ਹਸਲ ਹੋਇਆ ਆਮਦਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਸਮਾਜੀ ਕਲਿਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਪੱਸਣ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਕ (\$49) ਰਾਹੀਂ ਪਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਹੁੰਪੀ ਵਿਕਾਸ ਅੰਕ ਦੇ ਮਾਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ 132ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਉਪਰ ਹੈ। ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਜਗਨੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੈਨਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਰਾ ਅੰਕ .925 ਅਤੇ .942 ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ, ਉਚ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਅੰਕ, ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਭਾਰਤ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਸੰਬਾਲ, ਅਤੇ ਉਚ ਪੱਧਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਤੋਂ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਕੰਢੀ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ੍ਰੋਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ-ਈ. ਵੀ. ਐਮ.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਮੀਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਣ-ਸਮਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਮ ਬਹੁਤ ਫਖਰ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾਤ ਤਾਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਬੋਸ਼ਕ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਭਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਮਾਂ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਾਂਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਰੰਗਿਦੇ ਹਨ ਚੌਣਾ ਸਮੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਨੀਤਿਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਲੜਾਕੇ ਝਗੜੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵੇਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਪਾਰਟੀ ਜੇਤੂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਠਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਚੌਣ ਸਮਾਜਨਰ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਵੱਧ ਕੁਕਾਅ ਆਮ ਵੇਟਰਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਜੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੌਣ ਕਿਸ਼ਾਕਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਚਿੱਤ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸ਼੍ਰੀਪ੍ਰਮਿਤ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵੇਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਹੈਂਕ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਈਵੀਵੀਐਮ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਲੁਣੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੌਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ

ਚਲਾ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਜੰਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਹਿੱਤ ਆਪ ਹੀ ਅੱਗੇ ਆਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੌਣਾਂ ਵੇਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਬੈਲਟ ਪੋਪਰ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜੰਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲਾਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਭੂਲੇਖਾ ਵੀ ਦੁਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਜਿੱਤਾ ਰਹੇ ਹਨ ਨਾਂ ਕਿ ਵੇਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨ। ਪਰ ਦੱਸ ਪਾਸੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਅਨਸ਼ਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਬਾਅ ਸਮੁੱਲ੍ਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕਾਲੀਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸਘੰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੰਸਥਾ ਲੋਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਜਥੇਬੰਧੀਆਂ ਈਵੀਐਮ ਵਿੱਹੁੱਪ ਅੰਦੇਲਾਨ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨਸ਼ਾਰ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੇਣਾ ਪਵਾਰਾ ਜਿਕਰ ਕੱਲ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੀਖੀਐਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾਮੌਕੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਗਜ਼ਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤਾਂ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆਂ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਜੇਕਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨਸ਼ਾਰ ਚੌਣਾ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਰਾਂਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਉਠੇ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਗੇ ਜਿਕਰ ਕੱਲ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਜ਼ਨੀਤਕ ਮੁਕੋਰਦ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਰਾਂਗੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੇਣਾ ਪਵੇ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਰਿਕੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਵੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਉਦਾਰਹਣ ਸਾਝੀ ਕਰਨਾਂ ਚਾਹਾਗਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਜਦੋਂ ਸੁਚਾਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਵੇਟਿੰਗ ਰਾਂਗੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਿਨ੍ਹੇ ਓਮ ਪੀ ਹਨ ਭੁਲ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਪੀਕਰ ਕਈ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਿੰਨਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਸ਼ੀਨ ਬਣੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੌਣਾਂ ਬੈਲਟ ਰਾਂਗੀਆਂ ਹਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਹੁਦਾ ਹੈ ਯੋਗ ਲਈ ਗਜ਼ਨੀਤੀ ਕਰਣ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਠ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਸ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੀਅਾਂ ਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੀਬੀਐਸੀ, ਆਦਿ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਰੂੰੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਰੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਡਦ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਇੱਣੀਅਰ ਨਾਲ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭਲ ਲਈ ਅਸੀਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਫੀਡੀਅਨਾਂ ਦੇ ਸਮਝੇਂ ਵੀਖੀਐਮ ਹੈਕ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਉਂਗੇ ਤੇ ਤਾਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਪੈਪਰ ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਾ ਕੀ ਦੇਣਾ ਸੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਲੀਸ ਰਾਂਗੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕਰਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਨਹੀਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਲਜ਼ੇਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਦਾਲ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੁਪਰੀਮ ਹੈਰੋ ਸਾਥ ਵੀ ਇਸ ਨਾਹਰੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੀ ਸਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਬਾਅ ਸੀਮਾਵਿੰਦੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਕੀਲ ਮੁਖ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਚੈਲੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਾਂ ਸਾਨੂੰ 50 ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜੇਕਰ ਆਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੈਕ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਚੋਣ ਸਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਾਂ ਤਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਲੀਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦਿੱਤਾ ਵੀ ਵੇਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 28 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਿੱਲੋਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰ ਵੇਟਿੰਗ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦੇਲਾਨ ਹੁਣ ਲੋਕ ਅੰਦੇਲਾਨ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਅੰਦੇਲਾਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਮੇਬਾਸ਼ੀਲ ਨੰਬਰ 9667722062 ਵੀ ਵੇਟਿੰਗ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਰਾਂਗੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ

ਸਰਕਾਰ ਅਤ ਚਣ ਕਾਮਜ਼ੂਨਰ ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕ।

ਪੁਰਾਤਨ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲੇ ਕਰਦੇ ਨਵੇਂ ਰਿਵਾਜ

ਪਰਿਵਾਰ ਕ ਮੈਂਬਰ ਪੀਲੇ? ਪੀਲੇ? ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਪੁਰ੍ਹਚਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਵਾਰ ਕਈ ਲੋਕ ਤਾਂ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿਦਾਇਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਲਦੀ ਦੀ ਰਸਮ ਤੇ ਪੀਲੇ ਕੱਪੜੇ ਹੀ ਪਾ ਕੇ ਆਉਣ। ਉਥੇ ਹਲਦੀ ਸਿਰਫ ਬੌਝੀ ਬੌਝੀ ਲਗਾ ਕੇ ਸਿਰਫ ਛੇਟਾਂ ਖਿੱਚਿਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਵਾਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਡਣੇ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵ ਤਾਂ ਘੱਟ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰੇ ਕਬੀਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਨੱਦ ਟੱਪ ਕੇ ਬੁਸੀ ਬੁਸੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਕੁਲ੍ਹੇ ਇਸ ਰਸਮ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪੈਲੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਛੱਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਜਾਗੇ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਲੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਜਿਥੇ ਸਿਰਫ ਫੀਜ਼ਿਆਂ ਦਾ ਖੋੜੂ ਹੀ ਪਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਡੀਜ਼ ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਪੈਲੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬੁਕਲ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਘਰ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੁਜ਼ਰਗ ਅੱਤੇਂ ਲੰਮੀ ਹੋਕ ਵਾਲੀਆਂ ਯੌਝੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਹਾਗ ਗਾ ਕੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਬੁਜ਼ਰਗ ਅੱਤੇਂ ਪੈਲੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੁੱਕੇ ਬੈਠ ਫੀਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੋਗ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੁਲ੍ਹੇ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਬੌਝੀ ਜਿਹੀ ਅਮੀਰੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਜਾਂ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰੈਸ ਕੋਡ ਅਤੇ ਕਲਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤੈਅ ਕਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੱਤੇਂ ਜਾਂ ਮਰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹੀ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਇੱਕ ਹੀ ਤਰੀਕੇ ਦੀਆਂ ਪੁਸ਼ਕਾਂ ਪਾ ਕੇ ਨਮਾਇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਕੁਝੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਸਮਝਣਾ ਅੰਖਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਲੋਰ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਰੀਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰੱਹਿੰਦੇ ਚਾਰੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਪੁਸ਼ਕਾਂ ਤੇ ਛੁਲ੍ਹਾ ਖਰਚੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਚੁੱਕਣਾ ਪਏ। ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਫਿਰ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ 'ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਫਲੋਰ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਸਟੇਜ ਸਜਾ ਕੇ ਦੋ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਨਾਚ ਗਾਣਿਆਂ ਨਾਲ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਕਰੀਬਨ ਹਫ਼ਤੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਨਾਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਹੀ ਬਦਲੀ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਅਤੇ ਨੱਚਣਾ ਗਾਉਣਾ ਤਾਂ ਲੱਗ ਭੱਗ ਇੱਕ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਪਣ, ਚਾਅ, ਲਾਡ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਅਨੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਸਾਡੇ ਪੁਗਤਾਨ ਗੰਤੀ ਰਿਵਾਜ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵਧਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਆਪਣਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਂਦੇ ਸਨ ਉਹ ਪੈਲੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ ਧੜ੍ਹਣ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਅਡਸੋਸ ਇਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜਦੇ ਰਿਵਾਜ ਸਾਡੇ ਪੁਗਤਾਨ

